

Sygn. akt V KK 411/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **B.L.**
skazanego z art. 271 § 1 i 3 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 24 października 2018 r.
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 31 stycznia 2018 r., sygn. akt II AKa [...] /17 utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego we W. z dnia 9 lutego 2017 r., sygn. akt III K [...] /14

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2017 r., sygn. akt III K [...] /14, Sąd Okręgowy we W. uznał B.L. za winnego popełnienia 5 przestępstw, tworzących ciąg przestępstw, wyczerpujących dyspozycję: art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt I), 271 § 1 i 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt II, III i V) oraz art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt IV) i na podstawie art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia

wolności. Nadto sąd orzekł wobec B.L. zakaz prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami na okres 5 lat.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył obrońcy oskarżonego.

Adw. B.K. wyrokowi zarzucił:

„1. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć istotny wpływ na treść wydanego wyroku, a to:

- art. 17 § 1 pkt 6 Kodeksu postępowania karnego poprzez niezastosowanie i nieumorzenie postępowania w sytuacji przedawnienia karalności czynów z art. 271 § 1 k.k. i art. 273 k.k., które uległy przedawnieniu, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą;*

- art. 17 § 1 pkt 9 Kodeksu postępowania karnego poprzez niezastosowanie i orzeczenie za okres nieobjęty aktem oskarżenia, tj. za okres od grudnia 1998 roku do grudnia 1999 roku, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą;*

- art. 167 Kodeksu postępowania karnego poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania świadków F.L. i P.L. oraz z protokołów rozpraw dołączonych do akt Sądu Okręgowego w C. o sygn. akt II K [...]/14;*

- art. 167 Kodeksu postępowania karnego poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z dokumentu w postaci wyroku wraz z uzasadnieniem wydanego przez Sąd Rejonowy [...] we W. w sprawie sygn. V K [...]/07;*

- art. 7 Kodeksu postępowania karnego poprzez błędną i dowolną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a konkretnie odmowę wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego, który w spójny, logiczny i konsekwentny sposób opisywał schemat i zasady prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej oraz jego powiązań i współpracy z innymi podmiotami gospodarczymi, w tym podmiotami zarządzanymi przez współoskarżonych. co doprowadziło do poczynienia w sprawie błędnych ustaleń faktycznych;*

- art. 7 Kodeksu postępowania karnego poprzez błędną i dowolną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a konkretnie odmowę wiarygodności częściowym wyjaśnieniom oskarżonego A.K. i J.P., którzy w spójny i logiczny sposób wyjaśnili przyczyny treści złożonych przez siebie wyjaśnień w postępowaniu przygotowawczym oraz wyjaśnili schemat i zasady powiązań i*

współpracy prowadzonych przez siebie przedsiębiorstw z innymi podmiotami gospodarczymi, w szczególności z przedsiębiorstwem oskarżonego, co doprowadziło do poczynienia w sprawie błędnych ustaleń faktycznych;

- art. 366 §1 w związku z art. 413 § 2 pkt 1 Kodeksu postępowania karnego poprzez nie wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy i zaniechanie dokładnego określenia przypisanego oskarżonemu czynu, a to, jakie konkretnie faktury (zidentyfikowane z daty numeru i wartości) oskarżony B.P. polecał wystawiać i przyjmować;

- art. 366 §1 w związku z art. 413 § 2 pkt 1 Kodeksu postępowania karnego poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy i zaniechanie dokładnego określenia wysokości uzyskanej korzyści majątkowej, która to okoliczność należy do znamion czynu z art. 271 §3 k.k.;

- art. 424 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania karnego poprzez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, które legły u podstaw nieuznania dowodów przemawiających na korzyść oskarżonego.

2. w konsekwencji powyższych zarzutów - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający istotny wpływ na treść wydanego wyroku, wynikający z wadliwej oceny materiału dowodowego, wyrażający się w przyjęciu, iż oskarżony polecał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wystawiać w sposób nierzetelny faktury kupna i sprzedaży paliw oraz komponentów do produkcji paliw, potwierdzając w ich treści transakcje, które nie miały miejsca, w sytuacji, gdy prawidłowo oceniony cały zebrany w sprawie materiał dowodowy winien prowadzić do odmiennego wniosku.

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający istotny wpływ na treść wydanego wyroku, wynikający z wadliwej oceny materiału dowodowego, wyrażający się w przyjęciu, iż oskarżony wypełnił swoim zachowaniem znamiona czynu z art. 271 § 3 k.k., podczas gdy postępowanie nie wykazało uzyskania korzyści majątkowej.

Nadto z ostrożności procesowej obrońca zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 410 w związku z art. 424 § 2 Kodeksu postępowania karnego, poprzez nieprzyjęcie za podstawę rozstrzygnięcia całokształtu okoliczności ujawnionych w

sprawie i pominięcie treści wywiadu kuratorskiego przeprowadzonego wobec oskarżonego B.L. oraz okoliczności łagodzących mających wpływ na wymiar kary polegających na pominięciu faktu, iż oskarżony zarówno przed, jak i po upływie okresu objętego aktem oskarżenia nie popełnił żadnych czynów zabronionych;

2. rażącą niewspółmierność kary na podstawie art. 438 pkt 4 Kodeksu postępowania karnego”.

We wniosku końcowym obrońca oskarżonego wniósł o:

„1. wyeliminowanie z opisu czynów okresu objętego przedawnieniem oraz kwalifikacji prawnej czynów w zakresie art. 271 § 1 k.k. i art. 273 k.k.:

2. w pozostałym zakresie uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów”.

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2018 r., w sprawie II AKa [...] /17, Sąd Apelacyjny [...] zaskarżony wyrok co do B.L. utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku złożył obrońca skazanego, zarzucając mu:

„1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które to miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 433 § 1 Kodeksu postępowania karnego w zw. z art. 7 Kodeksu postępowania karnego poprzez nieprawidłową ocenę dowodów zgromadzonych przez Sąd I instancji w zakresie korzyści majątkowej, będącej jednym ze znamion czynu z art. 271 §3 Kodeksu karnego;

2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które to miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 366 §1 w związku z art. 433 § 2 Kodeksu postępowania karnego w zw. z art. 167 Kodeksu postępowania karnego w zw. z art. 457 § 3 Kodeksu postępowania karnego poprzez odniesienie się do zarzutu apelacji obrońcy przez Sąd odwoławczy w sposób niepełny i nieuwzględniający wymogu rzetelnego rozważenia podniesionych przez skarżącego zarzutów”.

Podnosząc te zarzuty obrońca wniósł o „*uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do Sądu Apelacyjnego [...] do ponownego rozpoznania.*”

Odpowiedź na kasację złożył prokurator Prokuratury Regionalnej [...] wnosząc jednocześnie o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego, jako oczywiście bezzasadna, podlegała oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. W pierwszej kolejności podkreślić trzeba, że choć sąd odwoławczy zaaprobował sposób procedowania sądu I instancji i nie zmienił oceny materiału dowodowego, ani też nie dokonał własnych ustaleń faktycznych w sprawie, autor kasacji, wbrew treści art. 519 k.p.k., nadal podważa przeprowadzoną ocenę materiału dowodowego oraz kwestionuje ustalenia faktyczne w zakresie jednego ze znamion czynu z art. 271 § 3 k.k., tj. działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Jedynie na potrzeby postępowania kasacyjnego skarżący sformułował zarzut rażącego i mającego wpływ na treść orzeczenia rażącego naruszenia prawa procesowego, tj. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. oraz 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do zarzutów obrońcy (art. 536 k.p.k.) wskazać należy, iż o naruszeniu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym (w ogóle się do nich nie odniesie), zaś o naruszeniu art. 457 § 3 k.p.k. - gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie przedstawiona rzetelna i konkretna argumentacja odnosząca się do stawianych zarzutów i wniosków apelacji. Rażącym naruszeniem przepisu art. 457 § 3 k.p.k. będzie sporządzenie takiego uzasadnienia wyroku, w którym sąd odwoławczy uzna zarzuty za zasadne albo niezasadne, ale nie wyjaśni swojego stanowiska, albo argumentacja ta będzie nierzetelna i będzie zawierała braki w odniesieniu do określonych argumentów apelacji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. V KK 278/13, Lex nr 1422129). Tymczasem uzasadnienie sądu odwoławczego w tej sprawie realizowało standardy przewidziane w art. 433 § 2 k.p.k., jak również w art. 457 § 3 k.p.k. Sąd ten rzetelnie wskazał, czym kierował się wydając orzeczenie i dlaczego zarzuty i wnioski zwykłego środka odwoławczego nie zasługiwały na uwzględnienie. Już na wstępie czynionych rozważań podkreślenia wymaga wadliwość sformułowanego w punkcie 1 kasacji zarzutu. Co prawda obrońca w jego treści wskazuje na rzekomo naruszony przez sąd odwoławczy przepis procedury karnej odnoszący się do postępowania odwoławczego (art. 433 § 1 k.p.k.), jednakże całkowicie rozbieżnie z jego treścią

opisuje uchybienie, do którego miało dojść w trakcie kontroli instancyjnej. Zgodnie z art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje. Z tego unormowania wynika obowiązek rozpoznania sprawy w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów w aspekcie pozytywnym, ale również w aspekcie negatywnym, czyli zakaz wykraczania przez sąd odwoławczy poza te wytyczone granice, albowiem dopuszczalne jest to wyłącznie w razie stwierdzenia, że zachodzi sytuacja wskazana w art. 435 k.p.k., 439 § 1 k.p.k., 440 k.p.k. i 455 k.p.k. Taka sytuacja zaś w tej sprawie nie miała miejsca. Tym bardziej, że sam skarżący owo uchybienie nie tylko łączy z art. 7 k.p.k., dotyczącym oceny materiału dowodowego, ale i opisuje je, jako wadliwą ocenę dowodów zgromadzonych przez Sąd I instancji w zakresie korzyści majątkowej, będącej jednym ze znamion czynu z art. 271 § 3 k.k. Tymczasem, na etapie postępowania odwoławczego wykazano, wbrew sugestiom obrońcy, że działaniom skazanego kierującego grupą przestępczą towarzyszył cel osiągnięcia korzyści majątkowej. Korzyścią majątkową jest, bowiem każde przysporzenie majątku sobie lub innej osobie albo uniknięcie w nim strat. Skoro osiągnięcie korzyści majątkowej wiąże się zarówno ze wzrostem aktywów lub redukcją pasywów majątku, jak i z uniknięciem jego zmniejszenia, to uzyskanie tej korzyści może nastąpić także poprzez zmniejszenie kosztów prowadzenia działalności o podatek akcyzowy oraz od towarów i usług. Poprawnie zatem wnioskowano o konsekwencjach przestępczej działalności B.L., który to, poprzez zmniejszenie kosztów prowadzenia działalności o podatek akcyzowy oraz od towarów i usług uzyskał korzyść majątkową. W tym zakresie należało odesłać skarżącego do rozważań sądu *meriti* poświęconych temu zagadnieniu na str. 107,111,112 uzasadnienia wyroku, a także sądu odwoławczego na stronie 40 pisemnych motywów. Podkreślić trzeba przy tym, że prawidłowość dokonanej kontroli odwoławczej, jak i skuteczność zarzutu kasacyjnego, nie jest zależna od subiektywnej oceny skarżącego, w szczególności poziomu jego satysfakcji.

Odnosząc się do drugiego z podnoszonych w kasacji zarzutów (art. 536 k.p.k.), opisującego uchybienie sądu odwoławczego polegające na nierzetelnej kontroli odwoławczej poprzez odniesienie się do zarzutu apelacji w sposób niepełny, wskazać trzeba, że chodzi tu, co precyzuje skarżący w uzasadnieniu

skargi, o nieprzesłuchanie F.L. i P.L. oraz nieprzeprowadzenie dowodu z treści protokołów rozprawy dołączonych do akt sprawy Sądu Okręgowego w C. o sygn. akt II K [...] /14. Sąd Apelacyjny [...] wskazał na stronie 33 uzasadnienia, iż ujawnienie przez sąd I instancji w toku procedowania, tj. na rozprawie w dniu 12 grudnia 2016 r. powyższego wyroku, w istocie realizowało przeprowadzenie wskazanego dowodu, podobnie jak ujawnienia w trybie art. 394 § 2 k.p.k. depozycji świadka F.L.. Zauważyć trzeba, że postępowanie dowodowe zgodnie z zaleceniami Sądu Apelacyjnego [...] wyroku z dnia 12 grudnia 2014r., sygn. akt II AKa [...] /13 zostało ograniczone do odebrania wyjaśnień od oskarżonych oraz analizy dokumentów. Wyraźnie też sąd odwoławczy wskazał, że formułując taki zarzut apelacyjny w ogóle nie wykazano wpływu tego uchybienia na treść zaskarżonego wyroku. Również w kasacji takiego wpływu nie próbowano nawet wykazać.

Uznając zatem, że oba zarzuty kasacji są całkowicie chybione, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.